

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517203557
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8517203557.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, pr. zast.: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, 821 01 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 361 368 proti žalovanej: D. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX Y., o zaplatenie 196,97 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 8Csp/85/2017-71 z 21.05.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia označených strán sporu súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. nepriznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/ (i keď v rozhodnutí nesprávne uvedené § 1 ods. 2 písm. a/, b/, d/), § 17 ods. 1 písm. a/, b/ zák. č. 129/2010Z.z., § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 39, § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001Z.z. Výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Vychádzal zo zistenia, že dňa 14.04.2010 uzavrela žalovaná s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 2 000 eur. Podľa bodu 3 zmluvy mala žalovaná splatiť úver v 40 mesačných splátkach po 74 eur vždy k 14. dňu v mesiaci počnúc dňom 14.11.2010 a končiac dňom 14.02.2014. Celková výška nákladov bola v zmluve uvedená vo výške 1 000,28 eur, ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 24,50 % ročne, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej aj „RPMN“) bola určená vo výške 29,66 % a priemerná RPMN vo výške 19,96 %. Žalovaná v období od 14.11.2010 do 12.03.2014 uhradila právnemu predchodcovi celkovo sumu 2 973,82 eur, pričom počas tohto obdobia bola v omeškaní maximálne s tromi splátkami, ktoré doplatila zväčša v jeden mesiac. Následne ešte dňa 16.03.2016 uhradila právnemu predchodcovi žalobcu sumu 50 eur, teda celkovo uhradila sumu 3 023,82 eur. Právny predchodca žalobcu vyhotovil dňa 17.07.2014 výzvu na úhradu dlžnej sumy, ktorou vyhlásil pohľadávku z úveru za predčasne splatnú k 17.07.2014 a žiadal od žalovanej úhradu zostatku dlžnej istiny, úrokov a poplatkov za upomienky vo výške 231,74 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017 bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní postúpená na terajšieho žalobcu.

4. Súd po preskúmaní okolností uzavretia úverovej zmluvy, jej náležitostí a povahy zmluvných strán (právny predchodca žalobcu vystupoval pri uzatvorení zmluvy v rámci svojej podnikateľskej činnosti, kým žalovaná vystupovala ako fyzická osoba uspokojujúca svoje potreby, teda ako spotrebiteľ) dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Táto skutočnosť ani nebola medzi stranami sporná. Za tohto stavu potom jednotlivé práva a povinnosti zmluvných strán nemôžu byť v rozpore s úpravou § 52 a nasl. OZ a keďže svojou povahou ide o spotrebiteľský úver, takáto zmluva musí mať aj náležitosti zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

5. Súd sa však v prvom rade vysporiadal s otázkou aktívnej legitímácie. Pri skúmaní aktívnej vecnej legitímácie súd zisťuje, či žalobca je nositeľom práva vyplývajúceho z hmotného práva. Túto súd skúma vždy. V danom prípade ide o právo vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľského úvere poskytnutého bankou, ktoré bolo postúpené tretej osobe, čiže v tomto prípade aktívna legitímácia úzko súvisí so splnením podmienok upravených v § 92 ods. 8 Zákona o bankách (ďalej aj „ZoB“) v nadväznosti na splnenie podmienok § 53 ods. 9 OZ. a vzhľadom na dátum postúpenia pohľadávky aj v nadväznosti na splnenie podmienok v § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.

6. Vo vzťahu k splneniu podmienok na postúpenie práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravených v cit. § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. je potrebné uviesť, že tieto boli splnené, keďže pohľadávka bola postupovaná po konečnej splatnosti úveru. Predčasné zosplatnenie úveru právnym predchodcom žalobcu zhruba 5 mesiacov po splatnosti poslednej splátky, teda po konečnej splatnosti úveru, však súd považoval za bezpredmetné, keďže úver už v tom čase bol splatný v celom rozsahu. Na preukázanie splnenia podmienok na prípadné predčasné zosplatnenie úveru však žalobca nepredložil okrem výzvy žiaden iný dôkaz.

7. Súd ďalej skúmal, či sú splnené podmienky na postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. V tomto ustanovení sú upravené 2 základné podmienky pre možnosť banky postúpiť svoje pohľadávky tretej osobe, a to omeškania dlžníka s plnením aspoň časti peňažného záväzku viac ako 90 dní a písomná výzva banky pred postúpením pohľadávky. V prípade postúpenia pohľadávok súd skúma, či pohľadávka bola skutočne postúpená. Ak pred postúpením pohľadávky musia byť splnené určité podmienky, je súd oprávnený skúmať aj splnenie týchto podmienok. Podmienka písomnej výzvy doručená dlžníkovi podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách je podľa názoru súdu podmienkou, ktorá musí byť splnená, aby banka mohla pohľadávku postúpiť. V opačnom prípade banka postupuje pohľadávku v rozpore s právnou úpravou, čo spôsobuje jej neplatnosť a má to za následok aj nedostatok aktívnej legitímácie postupníka. Žalobca nepredložil súdu žiaden doklad o tom, že by jeho právny predchodca vyzval pred postúpením pohľadávky žalovanú na jeho zaplatenie, a to ani napriek výzve súdu. Za tohto stavu súd vyhodnotil postúpenie pohľadávky ako v rozpore so zákonom, teda ako neplatné v zmysle § 39 OZ. Súd sa v tomto smere priklonil k rozhodovacej línii, ktorej sa pridávajú viaceré súdy vo svojich rozhodnutiach a ktorá sa z rozhodovacej praxe tunajšieho súdu javí ako väčšinová (napr. rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 6Co/203/2015 zo dňa 19.05.2015, Krajského súdu v Prešove vo veciach sp. zn. 6Co/119/2013 zo dňa 29.05.2014, 19Co/194/2015, 4Co/145/2014, 5Co/159/2015, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/898/2014, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/147/2016 zo dňa 21.04.2016, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/574/2015 zo dňa 26.01.2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/460/2015 zo dňa 13.01.2016, sp. zn. 6Co/603/2015 zo dňa 22.03.2016, sp. zn. 17Co/251/2016 zo dňa 18.05.2016, sp. zn. 5Co/173/2017 zo dňa 20.09.2017 a ďalšie).

8. Keďže v konaní nebolo preukázané, že žalobca platne nadobudol pohľadávku uplatnenú v tomto konaní od jeho právneho predchodcu, súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. K výške uplatnenej pohľadávky súd ešte dodal, že je otáznou, aký je skutočný dlh žalovanej voči žalobcovi a či nejaký vôbec existuje (čím sa súd vzhľadom na nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu už bližšie nezaoberal), a to vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nepreukázal, za čo boli žalovanej účtované poplatky v zmysle pripojeného výpisu z účtu. Ak by tieto boli započítané na istinu a úroky, zrejme by už ani žiaden dlh žalovanej neexistoval, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že podľa aktuálneho výpisu úveru predloženého žalobcom mala žalovaná uhradiť 39 splátok po 74 eur a 40. splátku vo výške 34,86 eur, teda spolu sumu 2 920,86 eur (čo je v rozpore s údajom uvedeným v zmluve, čoho následkom by mohla aj bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v prípade nesprávnych a zavádzajúcich údajov týkajúcich sa podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere), pričom

do 12.03.2014 uhradila žalovaná sumu 2 973,82 eur a následne ešte sumu 50 eur, teda uhradila by celú istinu aj spolu s úrokmi.

9. Tento rozsudok odvolaním v celosti napadol žalobca majúc za to, že neboli splnené procesné podmienky, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a/, f/, h/ CSP). Jeho odvolacie námietky možno zhrnúť do nasledovných rovín: (i) vytýkanie súdu prvej inštancie, že nevytýčil termín predbežného prejednanía veci, ktorého účelom je zabrániť i inštitútu tzv. prekvapivých rozsudkov, akým napadnuté rozhodnutie podľa odvolateľa bezpochyby je; (ii) vytýkanie súdu prvej inštancie, že nevytýčil termín pojednávania, čím žalobcovi absolútne odňal možnosť konať pred súdom a poznať právne posúdenie veci, s ktorým sa oboznámil až na základe doručeného prekvapivého rozsudku; (iii) nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy jemu postúpenej pohľadávky z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 92 ods. 8 ZoB, ktoré si podľa odvolateľa jeho právny predchodca splnil výzvou na splatenie úveru zo dňa 17.07.2014, tu poukazujúc aj na fakt, že ku dňu postúpenia pohľadávky žalobca disponoval licenciou NBS na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne ho zmeniť a vyhovieť jeho žalobnému návrhu. Súčasne uplatnil i trovy konania.

10. Žalovaná sa ku podanému odvolaniu nevyjadřila.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami, s nesprávnym právnym posúdením veci a nesplnením procesných podmienok, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

14. Žalobca tvrdí, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tu odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

15. Žalobca ďalej tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo

správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

16. Žalobca ďalej namietal i to, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a/ CSP). Vadou predpokladanou v tomto zákonnom ustanovení trpí konanie iba v prípade, keď súd vec prejednal a rozhodol hoc existovali nedostatky akými sú: nedostatok žaloby, právomoc súdu, príslušnosť súdu, procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prekážka začatého konania, či prekážka rozsúdenej veci. V súdenom spore takýto nedostatok však odvolacím súdom zistený nebol. Ak tým žalobca mienil namietat postup súdu prvej inštancie spočívajúci v nenariadení predbežného prejednanie sporu, resp. termínu pojednávania, k tomu odvolací súd zaujme stanovisko nižšie.

17. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania žalobca nepredostrel relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

18. Možno teda naproti námietkam odvolateľa uzavrieť, že aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, pričom tak učinil v snahe garantovať stranám sporu ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalobcu, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúc na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite.

19. Odvolací súd osvojujúc si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa nižšie uvedené.

20. V zásade platí, že na prejednanie veci samej súd nariadi pojednávanie. Tento postup vyplýva zo zásady ústnosti a bezprostrednosti konania. Účelom pojednávania je, aby žalobca mal možnosť žalobu vo veci samej predniesť ústne a bezprostredne súdu a opačne, aby žalovaný mohol rovnakým spôsobom zaujať k veci postoj. Rovnako platí, že účasť na pojednávaní je právom strany sporu a nie jej povinnosťou. Vzhľadom k tomu, že uvedené zásady však nie sú absolútnym vyjadrením prejednanie veci, strany môžu svoje procesné práva vykonávať inak ako svojou účasťou na pojednávaní pokiaľ nie je nevyhnutné, aby svoje procesné práva vykonávali pre potreby súdu ústne a bezprostredne. Strany môžu svoje skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení a hmotnoprávnu námietku uviesť nielen na pojednávaní, ale aj v písomnom vyjadrení.

21. Osobitné ustanovenia o pojednávaní v spotrebiteľských sporoch vyjadrené v § 297 CSP vyjadrujú nielen potrebu v predmetnej veci nariadiť pojednávanie, ale upravujú aj výnimku zo zásady ústnosti, k aplikácii ktorej môže súd pristúpiť po splnení predpísaných zákonných podmienok uvedených v cit. ustanovení. Ustanovenie § 297 písm. b/, ktoré súd prvej inštancie použil v rámci prejednávané veci, vyžaduje kumulatívne naplnenie troch podmienok, a to: jednoduché právne posúdenie veci, nespornosť skutkových tvrdení strán a hodnotu sporu bez príslušenstva neprevyšujúcu 1000,- eur. Z povahy žalobcom uplatneného práva vyplýva, že ide o majetkové právo, ktoré má typický charakter vo vzťahu dodávateľ (veriteľ) a spotrebiteľ (dlžník), založené spotrebiteľskou zmluvou, predmetom ktorej je poskytnutie finančných prostriedkov. Rovnako skutkové tvrdenia žalobcu, ktoré boli podložené dôkazmi, neboli žalovanou spochybnované a v poslednom rade samotná hodnota sporu bez príslušenstva nepresahovala hodnotu 1000,- eur. Okrem toho, bolo by neefektívne, ba až nezmyselné považovať prípadné neuvedenie predbežného právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie za tzv. zmätočnosťnú vadu, ktorej následkom by bolo zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože pri takomto zrušení by musel odvolací súd iba dať súdu prvej inštancie pokyn na dodržanie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP, hoc ten uvedené už vyslovil vo svojom rozsudku. Striktné dodržiavanie uvedeného ustanovenia by znamenalo absolútne formalistický proces. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že podmienky pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania boli splnené. Z dôvodu

splnenia podmienok rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nie je námietka žalobcu o vytýčení pojednávania, prípadne predbežného prejednanie sporu dôvodná, ak navyše žalobca na výzvu súdu prvej inštancie (čl. 59) k otázke splnenia podmienok na postúpenie pohľadávky banky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB vôbec nereflektoval.

22. K výkladu a aplikácii § 92 ods. 8 ZoB odvolací súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku NS SR, sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.03.2018, s ktorým sa plne stotožňuje:

„Dovolateľke totiž treba dať za pravdu v tom, že právna otázka výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona a významu doň zanesených podmienok (obmedzení) v doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu riešená nebola (čo platí rovnako u súvisiacej právnej otázky, či tu je možnosť dojednanie sa banky a klienta odchylné od takejto úpravy) a zároveň tu ide o právnu otázku (právne otázky), od ktorej (-ých) vyriešenia záviseli rozhodnutia oboch nižších súdov v prejednávanej veci. Záver o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok úverovej veriteľky (vrátane pohľadávky voči žalovanému) žalobkyni pre nedodržanie úpravy tvoriacej súčasť § 92 ods. 8 bankového zákona bol celkom nepochybne rozhodujúcim pre ďalší záver súdu prvej inštancie akceptovaný a tiež viac teoreticky rozobratý odvolacím súdom, ktorým bol záver o nepreukázaní existencie právneho vzťahu strán sporu (tu konkrétne pre nepreukázanie vecnej - tzv. aktívnej - legitímácie žalobkyne, čiže jej statusu nositeľky hmotného práva uplatňovaného žalobou), pričom práve tento ďalší záver bol tým, na čom založil najskôr prvoinštančný súd svoj rozsudok zamietajúci žalobu a následne i odvolací súd svoj rozsudok, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

Napriek splneniu podmienok vecného zaobrerania sa dovolaním však takémuto podaniu nešlo priznať vecný úspech, pretože najvyšší súd nižšími súdmi podaný výklad predostretej a pre rozhodnutie nesporne kľúčovej úpravy považuje za správny - čo logicky znamená, že na presný opak treba usudzovať navzdory pomerne rozsiahlej argumentácii u výkladu preferovaného dovolateľkou.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a podľa odseku 3 rovnakého článku každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa § 92 ods. 8 bankového zákona ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 39 O. z. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podstatou prvého z práve odcitovaných ustanovení je zedefinovanie na úrovni základného zákona štátu medzí, v ktorých sú oprávnené (na druhej strane však tiež povinné) sa pohybovať (konať) subjekty verejného a súkromného práva. Zjednodušene tu ide o vyjadrenie zásady, že kým subjekty verejného práva môžu konať len to, čo im ústava a zákony dovoľujú (umožňujú), subjekty práva súkromného môžu naopak konať všetko s výnimkou toho, čo je zákonom zakázané a druhou stránkou takejto slobody konania v súkromnoprávných vzťahoch je nemožnosť donucovania konajúcich k tomu, čo zákon neukladá.

Druhý z citovaných ustanovení je práve oným ustanovením, o ktorého interpretáciu vedie dovolateľka s nižšími súdmi spor, pričom jedným z argumentov použitých na podporu výkladu uprednostňovaného žalobkyňou je argument systematickým začlenením ustanovenia § 92 bankového zákona do trinástej časti zákona, tvorenej jeho ustanoveniami §§ 89 - 93b a nadpisanej marginálnou rubrikou „Bankové tajomstvo“. Pre správne pochopenie významu a povahy takejto úpravy podľa názoru dovolacieho súdu nepostačuje vychádzať z jej zaradenia do konkrétnej časti zákona či dokonca do určitého zákona (keďže ten môže obsahovať a v prípade tu spomínaného bankového zákona mimo akúkoľvek pochybnosť i reálne obsahuje prvky verejnoprávnej aj súkromnoprávnej regulácie), ale nevyhnutným je práve posúdenie, či posudzovaná úprava reguluje správanie subjektov verejného práva alebo naopak dopadá na súkromnoprávne konanie.

Napokon tretie zo zhora citovaných ustanovení (i ono popri spornom § 92 ods. 8 bankového zákona použité už nižšími súdmi) je tým, cez prizmu ktorého je nutné posudzovať súladnosť súkromnoprávných dojednaní s právom, pričom v súvislostiach prejednávanej veci význam má len prvá z celkom troch skutkových podstát neplatnosti právnych úkonov definovaných týmto ustanovením (že právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu), to že neplatnosť zakladá rozpor obsahu úkonu alebo jeho účelu s akýmkoľvek právnym predpisom so silou zákona (nielen s Občianskym zákonníkom, ktorého je ustanovenie o neplatnosti súčasťou) a do tretice i to, že ustanovenie § 39 O. z. je súčasťou rovnakého právneho predpisu ako zmluva zakladajúca nároky uplatňované dovolateľkou, nižšími súdmi ale považovaná za neplatnú (keď aj úpravu postúpenia pohľadávok obsahuje O. z. a to vo svojich ustanoveniach §§ 524 - 530).

Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy úverovej veriteľky a žalobkyne o postúpení pohľadávok nedoznalo žiadnej zmeny (odhladiac od prečíslovania k 1. januáru 2009 pôvodného odseku 7 na odsek 8, v tejto súv. por. čl. III bod 46 a čl. XI zákona č. 552/2008 Z. z.) treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 O. z.), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržitú viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Ostatná (tretia) veta ustanovenia je potom z pohľadu správnosti uchopenia problému nižšími súdmi bez významu, nakoľko táto vymedzuje len povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi aj dokumentácie preukazujúcej tzv. život právneho vzťahu (resp. pohľadávky) a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia (dovolateľkou vzťahovaného na ustanovenie ako celok).

Z takejto úpravy vyplýva zjavná neudržateľnosť argumentácie dovolateľky tým, že v prípade súčtu všetkých omeškaní úverového dlžníka trvajúceho viac než rok sa nemusí trvať ani na výzve banky klientovi pred postúpením pohľadávky, keď časť úpravy o tom, že skôr uvedené neplatí, sa vzťahuje výlučne na zachovanie práva banky uplatniť právo na postúpenie pohľadávky napriek neskoršiemu plneniu klienta a nie aj na ustúpenie od podmienok, za ktorých k postúpeniu možno pristúpiť (hocako tu môže byť predmetom diskusie tá otázka akcentovaná dovolaním, podľa ktorej v takomto prípade nie je zrejmé, čo by v čase po oneskorenom splnení klientom jeho záväzku vrátane príslušenstva malo byť ešte predmetom postúpenia pohľadávky). To obdobne platí aj o nosnej časti samou dovolateľkou ponúknutej odpovede na otázku predostieranú dovolaním, teda že § 92 ods. 8 bankového zákona ako celok treba chápať len ako úpravu podmienok, za ktorých môže dôjsť k prelomeniu bankového tajomstva, pretože takáto interpretácia opomína, že splnením podmienok podľa prvej vety ustanovenia zákonodarca podmienil nielen postúpenie pohľadávok mimo tzv. bankový sektor, ale tiež také postúpenie, pri ktorom pohľadávku patriacu pôvodne jednej banke prevezme iná osoba s rovnakým statusom.

Tým, čo je ale z pohľadu správnosti úvah nižších súdov v prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu tým najdôležitejším, je to, že zadefinovanie v rámci bankového zákona podmienok, za ktorých môže banka pristúpiť k postúpeniu pohľadávky, je z povahy veci úpravou, ktorej zmyslom (účelom) je to, že bez splnenia takýchto podmienok k postúpeniu prísť nemôže (nesmie). Z pohľadu tolerovateľnosti správania sa subjektov nepochybne súkromnoprávneho vzťahu zmluvy o postúpení pohľadávky je preto rozhodujúce, že u jedného z týchto subjektov a to u postupcu treba usudzovať na existenciu zákonnej povinnosti správať sa určitým spôsobom - neplatí tu, že ho nemožno nútiť konať, čo zákon neukladá, ale je tu presný opak v podobe záujmu zákonodarcu na tom, aby sa konalo určitým zákonom predpokladaným spôsobom. Druhou stranou rovnakej obraznej mince je potom, že na nesprávne sa zákonom výslovne ustanoveným spôsobom, teda odmietnutie učiniť zadosť pomerne jednoznačnej právnej úprave, je potrebné nazerať ako na zakázané a teda i odporujúce zákonu.

Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.)“.

23. Potom vychádzajúc zo zistených skutočností obsiahnutých v spise, zo zreteľom na všetky dostupné okolnosti prípadu, v danom spore odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ničím právne významným, aj napriek výzve súdu prvej inštancie, nepreukázal splnenie prvej podmienky pre platné postúpenie pohľadávky, a to odoslanie a doručenie písomnej výzvy pred postúpením pohľadávky žalovanej, a to bez ohľadu na to, že žalobca v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky disponoval licenciou na poskytovanie spotrebiteľských úverov.

24. Potom správneho výroku vo veci samej zodpovedá i správny výrok o trovách konania.

25. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie.

26. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadrila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).